

ת"פ 33694/04/13 - מדינת ישראל נגד ערן יעקב פרץ, הדר לב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 33694-04-13 מדינת ישראל נ' פרץ ואח'

בפני כב' השופט עידו דרויאן
מדינת ישראל

המאשימה ע"י ב"כ עוה"ד זיו ואסולין
נגד

1. ערן יעקב פרץ - ע"י ב"כ עוה"ד ויצמן
2. הדר לב - ע"י ב"כ עו"ד סוחמי

הנאשמים

גזר דין

במסגרת הסדר טיעון דינוני, שלא כלל הסדר עונשי, הודו הנאשמים והורשעו בתיק זה לפי כתב אישום מתוקן, והנאשם 2 צרף תיק נוסף, ת"פ 6611-08-13.

הנאשמים הורשעו אפוא בעבירה של תקיפה חובלנית בצוותא, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, והנאשם 2 הורשע גם באלו:

א. הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק הנ"ל;

ב. התחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק הנ"ל;

ג. הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק הנ"ל;

מעשי הנאשמים (התיק העיקרי):

1. בתאריך 13.4.13 סמוך לשעה 01:30 הזמינו הנאשמים וקטין שהיה עמם מונית. כך הגיע למקום האיסוף נהג המונית, המתלונן ראמי אבו רעאד, והנאשמים והקטין נכנסו למונית כשבידיהם כוסות וודקה. במהלך הנסיעה התגלע ויכוח בין הנוסעים לנהג, בגין המחיר והוודקה, ולכן עצר הנהג את המונית לאחר נסיעה קצרה וממנה ירדו הקטין והנאשם 1.

2. אז תקף הנאשם 2 את המתלונן במכת אגרוף בכתפו. המתלונן יצא מהמונית וביקש מהנאשם 2 לצאת, כשהוא מושך אותו החוצה מהמונית.

3. הנאשם 1 ניגש למתלונן, משך אותו למרכז הכביש, אחז בצווארו וקרא בצעקות לנאשם 2 ולקטין לבעוט במתלונן, ואמר להם שהם יכולים לבעוט לו בראש. כתוצאה ממעשה הנאשם 1, נפלו הוא והמתלונן על הכביש והנאשם 1 נחבל במרפקו.

4. אז תקפו שני הנאשמים והקטין את המתלונן בבעיטות בכל חלקי גופו, וגרמו לו לחבלות באוזן ימין, כאבים בראשו ובצווארו ופצע ברגל ימין. המתלונן הובהל לבית החולים שם שוחרר לאחר בדיקות וסקירת CT, לארבעה ימי מנוחה.

מעשי הנאשם 2 בתיק הצירוף, ת"פ 6611-08-13:

1. בעקבות המתואר לעיל נעצר הנאשם וביום 12.5.13 שוחרר למעצר בית בפיקוח הוריו.
2. ביום 3.8.13 בשעה 15:30 הפר הנאשם את הוראת בית המשפט, יצא מביתו ונסע עם אחר על אופנוע. במהלך הנסיעה חצה האחר שנהג^[1] צומת באור אדום, ולכן עוכבו על-ידי שוטר שביקש לברר זהותם.
3. הנאשם טען שאין בידו תעודה מזהה ואז התחזה בכזב בפני השוטר כאדם אחר, שאת שמו ואת מספר הזהות שלו מסר לשוטר.
4. בעוד השוטר פונה לבדוק את הפרטים בניידת, נמלט הנאשם מהמקום, עד שנעצר בביתו כשעה לאחר מכן.
5. הנאשם הפר אפוא הוראה חוקית של בית המשפט, התחזה כאדם אחר והפריע לשוטר בשעת מילוי תפקידו.

נסיבות האירוע העיקרי - קביעת מתחם העונש ההולם:

1. יאמר מיד שלא מצאתי צורך או אפשרות לאבחן בין הנאשמים לעניין 'מעמדם העברייני' או תרומתם למעשה - האחד פתח באירוע בתקיפה הראשונה של המתלונן, השני הזמין לתקיפה חמורה, ושניהם יחד עם הקטין הפליאו בעיטותיהם במתלונן המוטל על הקרקע.
2. עוד אעיר, שלעניין המתחם לא הבאתי בחשבון את גילאיהם הצעירים של שני הנאשמים, שהיו בעת מעשה רק מעט אחר ספו של גיל הבגירות - הנאשם 1 יליד 11.7.94 והנאשם 2 יליד 8.3.95 - שניהם "בגירים צעירים" כלשון הפסיקה. זאת, לפי הלכה מפורשת ולפיה גילו של נאשם רלבנטי לגזירת עונשו בתוך מתחם הענישה שנקבע, להבדיל מקביעת המתחם עצמו (ע"פ 8639/13 אלטרי נ' מ.י. (2014) בפסקה ט"ו, וע"פ 778/12 פלוני נ' מ.י. (2013) בפסקה 30).
3. העבירה של תקיפה חובלנית בצוותא מגלמת הגנה על שלמות הגוף והבריאות, אך גם הגנה על אוטונומיית הפרט וזכותו על גופו. החומרה העונשית הצמודה לה, ביחס לתקיפה 'סתם', מגלמת את החשיבות היתרה שנודעת לשלמות הגוף ולהגנתו מפני פגיעות חמורות. הנאשמים פגעו בערכים אלו באופן חמור, בתקיפתם המשותפת והפרועה את המתלונן.
4. למתלונן נגרם נזק פיזי ממשי, הגם שאינו מתמיד, ונזק ממון שבהפסד השתכרות שביום האשפוז ובימי המנוחה. לצד הנזק לגוף, יש להביא בחשבון - בין כנזק קונקרטי ובין כנזק פוטנציאלי - את חומרת הנזק הנפשי: נהג מונית עובד לפרנסתו גם בשעות מאוחרות, במקומות מבודדים, ועם אוכלוסיות שונות ובהן נערים שיכורים וגסי-רוח כבמקרה דנן. נהג שכזה, ש"בנפשו יביא לחמו^[2]" בפועל-ממש, המאבד את תחושת הביטחון שלו עקב תקיפה כזו, ניזוק נזק כבד מאוד.

5. תקיפת המתלונן לא היתה מתוכננת, אף לא היתה לה סיבה של ממש, והיא נבעה מנטייתם של שני הנאשמים להתנהגות אימפולסיבית ותוקפנית, המתעלמת מצרכי הזולת (נטייה המודגשת בתסקירי שירות המבחן לגבי שניהם). לצד נטייה זו נראה שגם האלכוהול גרם, אך לא אוכל לראות בשתיית אלכוהול עד הסרת העכבות, ככל שהיו, משום נסיבה להקלה בקביעת המתחם.
6. הענישה הנוהגת בעבירות אלימות מסוג זה מגוונת ביותר. על-אף ההתייחסות המחמירה לתופעות של אלימות ובריכות, רבים מאוד הם המקרים המסתיימים בעונשי עבודות שירות או במאסרים קצרים. כידוע, בקביעת מתחם העונש ההולם אין ללמוד מפסיקה שקדמה לתיקון, בו עורבו יחד שיקולים שכיום משמשים לקביעת המתחם יחד עם שיקולים שמקומם בשלבים האחרים, כאמור מפי הש' ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מ.י. (2013). סקירת פסיקה מעלה, כי במקרים של תקיפה חובלנית שלא באמצעות כלי, ואפילו בצוותא, שלא גרמה לנזק פיזי חמור, מתחם העונש ההולם נע בין שישה חודשי עבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, כעונש עיקרי.
7. במקרה דנן, נראה כי מתחם העונש ההולם צריך לחפוף את המתחם הנוהג, והוא ייקבע אפוא בין שישה חודשי עבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, כעונש עיקרי.

נסיבות תיק הצירוף - קביעת מתחם עונש הולם (לנאשם 2 בלבד):

1. אף שהנאשם הורשע בשלוש עבירות, מדובר ב"אירוע עבירה" אחד בגינו ייקבע מתחם-עונש אחד, לפי סעיף 40ג(א) לחוק.
2. מעשי הנאשם פגעו ראשית לכל בהגנתם של סדרי השלטון והמשפט, שהם הבסיס לחברה מתוקנת. פגיעה בהוראות שחרור של בית המשפט תוביל לסכנה לציבור מחד גיסא, ולאבדן היכולת של בית המשפט לשחרר נאשמים בתנאים, כשהאמון בשמירתם הוא הבסיס לכך, מאידך גיסא. כמו-כן פגע הנאשם בהגנה על יכולתם של שוטרים לבצע את תפקידיהם הקשים ללא הפרעה, וכן פגע בחופש הרצון, הפעולה וההחלטה של השוטר אותו הונה בהתחזותו.
3. מדובר באירוע חמור, שאינו מתמצה רק בהפרת ההוראה החוקית כתוצאה מפחזות נעורים - הנאשם לא נרתע מהתחזות ומהמלטות, באופן עז-מצח וחסר-מורא. הפגיעה בערכים המוגנים היתה אפוא קשה, אף אם הנזק שנגרם הינו ערטיילאי בלבד.
4. העבירות היו מתוכננות - הן היציאה מהבית בניגוד להוראת בית המשפט, הן ההתחזות והן ההמלטות, הגם שלא מדובר בהכנה זמן רב מראש.
5. בנסיבות העניין, כשלצד הנסיבות המחמירות גם העובדה שהנאשם שב לביתו מרצונו ושם נעצר, יש לקבוע מתחם עונש הולם שבין שלושה חודשי עבודות שירות ועד שמונה חודשי מאסר בפועל, כעונש עיקרי.

שיקולי שיקום - עניינו של הנאשם 1:

1. בעניינו של הנאשם 1 התקבלו שלושה תסקירי שירות המבחן, העידו שישה עדי הגנה והוגשו המסמך המפורט נע/1 מהמכינה הקדם צבאית "אשר רוח בו".
2. הנאשם, בן 20 כיום, רווק המתגורר בבית הוריו. מהתסקירים ומהעדויות עלתה תמונה מורכבת של הנאשם, ובכללה גם פער בלתי ניתן ליישוב בין התרשמות זמנית של שירות המבחן לבין התרשמותם של העדים, וכך עד תסקיר אחרון שבו מסקנות השירות והמלצותיו אכן עולות בקנה אחד עם המידע המפורט שהובא בעדויות.
3. מהתסקירים ומראיות ההגנה עולים הנתונים הבאים:
מוצא הנאשם ממשפחה נורמטיבית ותומכת והוא בוגר 12 שנות לימוד. התנהגותו של הנאשם בנערותו התאפיינה באימפולסיביות ובפריצת גבולות, קשרים עם חברה עבריינית ואף אלימות. הנאשם הורשע בבית המשפט לנוער בשני תיקים שעניינם תקיפות חובלניות, אותן ביצע עם אחרים ובאחת מהן אף נעשה שימוש במקלות ובאבן. כבר אז טען הנאשם שברצונו להתגייס לצה"ל והבטיח התמדה בהליך הטיפול, כפי שעשה גם בתיק דנן. בית המשפט לנוער הטיל על הנאשם ארבעה חודשי מאסר על-תנאי, לצד חיובים בפיצוי, והעמיד אותו בפיקוח שירות המבחן (ת"פ 45488-10-11, תע/2). לא חלפו חודשים רבים והנאשם ביצע את העבירה הנדונה בתיקו, נעצר וצו המבחן הופקע.
4. לכאורה, די היה באמור כדי להצדיק את דחייתם של כל שיקולי השיקום ואת קביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, ואף בחלקו העליון. אלא, שלאחר שחרורו ממעצרו ערך הנאשם שינוי מרשים, שנחזה להיות כן, אמיתי ומתמיד: הנאשם השתלב במכינה קדם צבאית, שהה שם חודשים רבים, והרשים את ראש העמותה, מדריכיו ועמיתיו, כפי ששמעתי במו אזני (וראו פרוטוקול יום 11.5.14, עמ' 8-16). ספקנותו של שירות המבחן היתה במקומה, אך לא יכלה לעמוד בפני ראיות כה ניצחות לשינוי אמיתי, כמו-גם לנוכח המשך דרכו של הנאשם לאחר תום שהייתו במכינה - הנאשם עובד לפרנסתו, התרחק מחברה שולית וחבר לחברה נורמטיבית, שב לטיפול אצל פסיכולוג פרטי^[3] ומקיים קשר תקין עם משפחתו^[4]. השירות מוצא כי מדובר בצעיר בעל יכולות תפקודיות תקינות בבסיסן, שנהנה כיום מהבנה בוגרת יותר של מצבו ויכול להיתרם מטיפול, וממליץ אפוא על הארכת המאסר המותנה ועל העמדתו בצו מבחן.
5. לצד ההתרשמות כי קיים סיכוי ממשי לשיקומו של הנאשם על-דרך הרחקתו מחברה עבריינית וטיפול שיסייע לו לרסן את דחפיו, יש לזכור כי מדובר בנאשם צעיר מאוד, שמאפייניו הם אלו של "בגיר-צעיר". יש לתת אפוא משקל-יתר לשיקולי השיקום בעניינו של נאשם זה, על-בסיס המסקנה כי אכן עתה מצוי הנאשם בתקופת ציר - בין ילדותיות לבגרות, בין שוליות חברתית לתרומה לחברה, בין נורמטיביות לעבריינות^[5].
6. חומרת המעשה, והצורך הדוחק להבהיר לנאשם את חומרת מעשיו על-דרך עונש קונקרטי, אינם מאפשרים חריגה מהמתחם אל מתחת לעונש מאסר בעבודות שירות לתקופה המקסימאלית. עם-זאת, יצדיקו שיקולי השיקום את ההימנעות ממאסר מאחורי סורג ובריח, לרבות הפעלה בחופף של המאסר המותנה.

שיקולי שיקום - עניינו של הנאשם 2:

1. בעניינו של הנאשם 2 הוגשו שלושה תסקירים, העיד עד הגנה - מדריך בעמותת "אחרי" המכינה נערי שוליים לשירות הצבאי^[6], והוגשו מסמכים (תצלומים ותעודות, נע/2 - נע/4).

עמוד 4

2. הנאשם, כבן 19, שוהה בתנאים מגבילים בבית דודיו ומשלים בגרויות. לחובת הנאשם עבר פלילי בלתי-שכיח לגילו: בשנת 2009, בהיותו כבן 14 בלבד (!), הורשע הנאשם בגין עבירות רבות שעיקרן עבירות רכוש, ונדון למאסר בפועל בן תשעה חודשים. בשנת 2013 נדון שוב בגין עבירות שעיקרן ניסיון תקיפה וניסיון הפרעה לשוטר, והפעם ננקטה דרך טיפולית ללא הרשעה, של התחייבות כספית ושל"צ (ת"פ 11-10-36608-10, תע/4). עתה ברור, כי תקוותו של בית המשפט לנוער, כי הנאשם עלה על דרך הישר והוא מתכוון להתגייס לצה"ל, לא התגשמה, והנאשם ביצע את העבירות דנן חודשים ספורים לאחר סיום אותו הליך.

3. מתסקירי שירות המבחן ומהראיות שהוגשו עולים הנתונים הבאים:

מוצא הנאשם במשפחה נורמטיבית, אך התנהגותו היתה 'בעייתית' כבר מילדותו. הנאשם הפסיק ללמוד לאחר שמונה שנות לימוד, התרועע בחברה שולית והחל לעבור עבירות. בהיותו במאסר העמיקה הסתגלותו לקודים עברייניים וגם לאחר המאסר המשיך באורח חיי חסר הגבולות, על-אף שיפור-מה עקב טיפול, והעסקתו כשליח.

שירות המבחן התרשם כי העבירות בוצעו עקב היותו צעיר בעל אישיות לא בשלה, מאפיינים עברייניים, ונטייה להתנהגות אימפולסיבית וחסרת גבולות, כשאינו יכול לשלוט בדחפיו לסיפוק מידי, גם על חשבון הזולת.

הנאשם שולב בקבוצה טיפולית, אך גילה תוקפנות וקשיי הקשבה, כשהוא ממוקד בצרכיו ומתקשה להתמודד עם לחצים חברתיים. לנוכח שיפור בנכונותו של הנאשם להיעזר בגורמי השיקום, התרשם השירות חיובית מהנאשם, כאמור בתסקירו ממאי 2014. אלא שבחלוף חודשיים בלבד, בתסקיר מיום 7.7.14, חזר בו השירות מהתרשמותו - עתה הסיק השירות כי הנאשם לוקה בהיעדר בשלות ובקושי מהותי להתייחס למעורבותו העבריינית. השירות חזר בו מהמלצתו החיובית הראשונה לשיקום ולצו מבחן.

הנאשם השתלב בפעילות של עמותת "אחרי" המכינה נערים לגיוס וסמוך לפני הדיון האחרון החל להשתתף בסדנה פרטית לשליטה בכעסים. לנוכח האמור בתסקיר, אין באלו הצדקה או הנמקה אפשרית לחריגה ממתחם העונש ההולם.

לצד כל אלה, יש לציין כנתון חיובי את הירתמותו של הנאשם להשלמת בגרויות, כעולה מהתסקיר וכפי שמסר בעצמו בדבריו לעונש.

4. לנוכח עברו של הנאשם, המהווה סמן לעתיד (רק סמן, ולא גזירה שאין לשנותה), ומסקנותיו העגומות של שירות המבחן, לא ניתן לחרוג ממתחמי העונש ההולם שנמנו לעיל.

קביעת עונשו של הנאשם 1:

1. כאמור לעיל, אקבע את עונשו של הנאשם בתחתיתו של מתחם העונש, ואבהיר כי גם אם היה נקבע מתחם מחמיר יותר, הייתי מוצא כי יש לחרוג מהמתחם מטעמי שיקום.

2. מאותו טעם מיוחד של שיקום, אפעיל את המאסר המותנה בן ארבעה חודשים בחפיפה מלאה לעונש שאטיל.

3. לצד אלו, ייקבעו רכיבי ענישה משלימים, ובכללם פיצוי למתלונן.

קביעת עונשו של הנאשם 2:

1. כשיקול עיקרי בענישה אתחשב בהיותו של הנאשם בגיר-צעיר, הגם שכוחו של שיקול זה יהא מוגבל לנוכח מסקנותיו של שירות המבחן.
2. בנוסף, יוטלו על כף הזכות מאמצי השיקום של הנאשם, הירתמותו להשלמת הבגרויות, וכמובן הודייתו.
3. אמנם, אין זה מאסר ראשון לנאשם, אך יהא זה מאסר ראשון כבגיר, ופגיעתו בנאשם תהא קשה.
4. לצד החומרה יינתן משקל לעברו הפלילי המכביד של הנאשם, אך על-אף משקלו של זה ייקבע עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחמי הענישה, ולכך אוסיף הקלה נוספת שבגזירת העונש כעונש אחד וכולל, אף שיש בכך חפיפה מסוימת.
5. לנוכח המאסר ומצבו הכלכלי של הנאשם, לא ייגזר עליו קנס. לא כך באשר לפיצוי, שכן לפי ההלכה הפסוקה, מצבו הכלכלי של הנאשם ויכולת התשלום שלו אינם משפיעים על קביעתו של פיצוי, כדין פיצוי אזרחי (והשוו ע"פ 5761/05 מנ"ד לאוני נ' מ.י. (2006) וע"פ 2661/12 פלוני נ' מ.י. (2012)). בנוסף, אין מנוס מהפעלת ההתחייבות שהוטלה בהליך קודם.

אני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

1. שישה (6) חודשי מאסר בפועל, שירוצו על דרך עבודות שירות החל מיום 5.8.14 בבית אבות משען נאות אביבים בתל-אביב, כאשר הנאשם מזהר חמורות כי אי-ציות להוראות הממונה על עבודות השירות או הממונים במקום העבודה, יוביל להפסקת העבודות ולהמשך ריצוי המאסר מאחורי סורג ובריח.
2. אני מפעיל, בחופף למאסר אותו הטלתי, את המאסר המותנה בן ארבעה חודשים שהוטל על הנאשם בת"פ 45488-10-11 בבית המשפט לנוער בתל-אביב - יפו ביום 17.12.12. סך הכל ירצה אפוא הנאשם שישה חודשי מאסר בעבודות שירות כאמור לעיל.
3. מאסר על-תנאי בן שמונה חודשים, למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף, שגרמה חבלה או שבוצעה בצוותא.
4. מאסר על-תנאי בן ארבעה חודשים למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירת אלימות אחרת.
5. קנס בסך 1,000 ₪ או שבועיים מאסר תמורתו.
6. פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪, שיופקד בקופת בית המשפט ויועבר למתלונן.
7. הקנס והפיצוי יופקדו בקופת בית המשפט עד ליום 1.9.14.
8. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום, ומזהיר אותו כי אי שיתוף פעולה עם השירות יוביל להשבת התיק לבית המשפט, הפקעת צו המבחן והטלת עונש חלופי נוסף.

אני גוזר על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

1. תשעה (9) חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו 13.4.13 עד 12.5.13 ו-3.8.13 עד 16.9.13, ואפילו יראו רישומי שב"ס אחרת.
2. מאסר על-תנאי בן שישה חודשים, למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף, שגרמה חבלה או שבוצעה בצוותא.
3. מאסר על-תנאי בן שלושה חודשים למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירת אלימות אחרת, או עבירה עליה הורשע בת"פ 6611-08-13.
4. אני מפעיל את ההתחייבות שהוטלה על הנאשם בת"פ 36608-10-11 בבית המשפט לנוער בתל-אביב - יפו ושנחתמה ביום 2.1.13, בסך של 3,000 ₪, שעל הנאשם לשלמו עד ליום 1.1.15.
5. פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪, שיופקד עד ליום 1.1.15 ויועבר למתלונן, אחרת יישא הפרשי הצמדה וריבית מיום המעשה 13.4.13 ועד ליום התשלום בפועל. דחייתו הנוספת של תשלום הפיצוי או פריסתו לתשלומים יהיו במידת הצורך עניין לטיפול המרכז לגביית קנסות לפי סעיף 5ב. לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995.

הוראות נלוות:

1. עותקי ההחלטה יועברו לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.
2. מוצגים: מוצג שניתן לזהות בעליו יושב לו, וכל מוצג אחר יועבר להחלטת קצין משטרה.
3. התביעה תעביר למזכירות פרטי המתלונן.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ג' אב תשע"ד, 30 יולי 2014, במעמד הצדדים.

-
- [1] הבהרת התביעה, פרוטוקול 14.10.13 בת"פ 6611-08-13;
- [2] מתוך הפיוט "ונתנה תוקף";
- [3] עדותו המפורטת של ד"ר אורי ברגמן, ע' 17-19 לפרוטוקול;
- [4] אפנה לדברי הוריו של הנאשם, ע' 13-14 לפרוטוקול;
- [5] אפנה לדבריו המרגשים על עד ההגנה, הקצין אוריה חיים מבה"ד 1, בע' 13 לפרוטוקול, שעמד גם הוא בצומת דרכים שכזו, ובחר נכונה;
- [6] עדותו של מר מאור אביטן, ע' 19-20 לפרוטוקול;